

Registrační povinnost daňových subjektů

Petr Košík

1.0 ÚVOD

Přípravné řízení je jednou ucelenou částí z. č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků (dále jen ZSDP). Tento zákon se skládá z osmi částí a 107 paragrafů.

Pro účely této práce nás bude zajímat právě již výše zmíněné přípravné řízení.

Tedy:

Samotné přípravné řízení je obsaženo v druhé části zákona o správě daní a poplatků (§§ 33–39). Tento institut je v zákoně rozložen na následující části:

- Registrační povinnost daňových subjektů
- Součinnost třetích osob
- Ukončení činnosti
- Vyhledávací činnost
- Pokuty
- Blokové řízení
- Pozastavení činnosti
- Záznamní povinnost

Z tohoto stručného obsahu části druhé zákona lze vyčíst jaký je stručný obsah **ŘÍZENÍ PŘÍPRAVNÉHO**, a čeho všeho se řízení přípravné dotýká.

Ve stručnosti se přípravné řízení sestává z registrační činnosti správce daní a připravenosti úřadu přijmout registraci, nebo registrovat daňového poplatníka (daňový subjekt) ex lege a za jakých podmínek. Správce daní „hlídá“ daňový subjekt – jeho účty (zde jsou míněny účty na nichž je shromažďován majetek z podnikání), změny těchto účtů, etc.

Pro účely daňového řízení je správce daně dokonce vybaven pravomocemi, které spočívají v pravomoci požadovat (pro daňové řízení) informace, které jsou jinak tajné, nebo takové informace jejichž poskytnutí je ošetřeno zvláštním zákonem.¹

Tato část je také ošetřena zákonem v jeho § 24².

Se správou daní a poplatků souvisí také ukončení činnosti daňového subjektu. Zde je v našem zákoně v § 35³ odstavce 2 ZSDP zajímavá část, kterou

se budeme v této práci zabývat. Jedná se o sentenci, ve které se hovoří, že „*Daňový subjekt je povinen předložit současně se žádostí o výmaz z obchodního rejstříku písemný souhlas správce daně, jenož vydání si vyžádá*“. Tuto sentenci zákona nebudeme komentovat hned v úvodu, ale pokusíme se toto přinejmenším zajímavé⁴ ustanovení rozebrat v příslušné kapitole.

Správce daně je také nadán činností investigativní a sankční možností pokutovat toho, kdo nesplní a to jak v pokutovém řízení tak i v řízení blokovém.

V neposlední řadě v přípravném řízení je také obsažena možnost správce daně pozastavit činnost daňového subjektu. I k tomuto kroku může dojít jen na základě zákona a v jím stanovených mezích.

Posledním paragrafem, který zákon ve své části o přípravném řízení obsahuje, je paragraf upravující záznamní povinnost. Zde je upravena jak zákonná záznamní povinnost, tak i záznamní povinnost, která nevyplývá přímo ex lege, ale je stanovena „jaksi“ nad rámec zákonné záznamní povinnosti. Tuto povinnost může za předem stanovených okolností stanovit správce daně.

I touto částí se budeme zabývat v příslušném oddílu této práce.

2.0 REGISTRAČNÍ POVINNOST DAŇOVÝCH SUBJEKTŮ (§ 33 ZSDP)

Povinnost daňového subjektu zaregistrovat se je obsažena v prvním z paragrafů řízení přípravného a to konkrétně v § 33. Tento paragraf se skládá ze šestnácti článků, které je možno rozdělit do čtyř základních skupin a to:

- Registrační povinnost domácího poplatníka
- Registrační povinnost osoby se sídlem nebo bydlištěm v cizině
- Ohlašovací povinnost daňového subjektu (ohlášení změn)
- Povinnost správce daně provést registraci, nebo její změnu ex lege

¹ Například se může jednat o z.č. 21/1992 Sb. zákon o bankách § 38/3.

² § 24 ZSDP – Povinnost zachovávat mlčenlivost.

³ § 35 zákona – Ukončení činnosti.

⁴ nebo možná lépe řečeno nevhodně (špatně) formulované ...

V praxi se daňoví poplatníci rozdělují na poplatníky rezidenty a poplatníky nerezidenty.

Rezident je daňový poplatník, a) jehož činnost je vymezena v odstavcích 1, 2, 4, 5, 6, 9, 10, 11 a 15 a § 33 ZSDP. Tedy poplatník, který na území ČR získá oprávnění k podnikatelské činnosti nebo na území ČR začne provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost.

Nerezident je b) osoba se sídlem nebo bydlištěm v cizině, která nemá na území ČR stálou provozovnu ani nemovitý majetek.

Vymezíme si tedy NEREZIDENTA slovy věty první § 33 odst. 3 ZSDP „Poplatník je povinen oznámit správci daně do třiceti dnů zřízení stálé provozovny a její umístění na území České republiky.“. Zde je vyjádřeno ono umístění na území ČR. Logickým výkladem můžeme dospět k závěru, že slovo území České republiky nebude zdůrazňováno při zřízení provozovny občanem ČR na území vlastního státu. Dále podle odst. 8 § 33 ZSDP je nerezidentním daňovým subjektem osoba se sídlem nebo bydlištěm v cizině. „Je-li daňovým subjektem osoba se sídlem nebo bydlištěm v cizině, která nemá na území České republiky stálou provozovnu ani nemovitý majetek je povinna podat přihlášku k registraci nejpozději do pěti dnů ode dne zahájení dani podobné činnosti nebo činnosti směřující k získání dani podobných příjmů.“

Výše zmíněné vymezení je dostatečné pro základní orientaci v rozdělení daňových subjektů na REZIDENTY a NEREZIDENTY. Dále se těmito subjekty budeme zabývat v samostatných kategoriích.

2.1 REGISTRAČNÍ POVINNOST DOMÁCIHO (REZIDENTNÍHO) POPLATNÍKA

Registrační povinnost domácího REZIDENTNÍHO poplatníka je vymezena v článcích 1,2,4,5,6, 9,10,11 a 15 § 33 ZSDP.

Nejprve si vymezíme co to je REGISTRAČNÍ POVINNOST a okruh subjektů nadaných touto povinností.

Registrační povinností je povinnost přihlásit se u správce daně ve chvíli, kdy daňový subjekt splní náležitosti vzniku daňové povinnosti. Jedná se o následující případy:

- daňový poplatník obdrží povolení nebo zís-

ká oprávnění k podnikatelské činnosti (zde je nutno podotknouti, že v tomto případě je povinnost registrovat se nezbytnou nutností, i když by poplatník podnikatelskou činnost nezačal provozovat)

- daňový poplatník začne provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost (příjmy ze samostatně výdělečné činnosti jsou příjmy:

a) příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv ...

b) příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním⁵ – např. lékaři a lékárníci, stomatologové, veterináři, advokáti, notáři, patentový zástupci, znalci, tlumočníci, auditoři, burzovní dohodci a makléři etc.⁶)

- začne-li poplatník vykonávat činnost, nebo pobírat příjmy podrobené dani. Tato část se vztahuje k bodu prvnímu. Znamená to nejen registrace či povolení, ale také samotné vykonávání činnosti. V případě podnikání tedy důvodem registrace je získání povolení. V tomto případě se jedná o samotnou činnost (např. činnost, ke které není zapotřebí povolení k podnikání – zástupce společnosti, obchodní zástupce společnosti etc.).
- zřízení samostatné stálé provozovny
- registrační povinnost nemá daňový subjekt, u kterého vznikla jen nahodilá nebo jednorázová daňová povinnost⁷

Touto registrační povinností, kterou je nadán daňový subjekt, je povinnost podat registraci nebo oznámení (samotným oznámením se budeme zabývat později) na tiskopise, vydaném ministerstvem financí.

Samotná registrace musí obsahovat plné jméno nebo název plátce, adresu (bydliště nebo sídlo), rodné číslo nebo identifikační číslo, údaje, týkající se oprávnění podnikat, čísla účtů u bank, na nichž jsou soustředěny peněžní prostředky z její podnikatelské činnosti, právnická osoba uvede také svůj statutární orgán.

Ve chvíli, kdy je daňový subjekt zaregistrován, začíná pracovat správce daně. Ten přidělí daňovému subjektu DIČ (daňové identifikační číslo).

Na tomto místě je vhodné vysvětlit základní pojmy, které jsou výše použity, jedná se o IDENTI-

⁵ § 3 a § 7, z.č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů – zákon o daních z příjmů.

⁶ § 3, z.č. 455/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů – zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).

⁷ § 33 odst. 5 ZSDP.

FIKAČNÍ ČÍSLO (vžité pod zkratkou IČO), OBCHODNÍ JMÉNO a DAŇOVÉ IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO (vyjadřované zkratkou DIČ).

IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO, vyjadřované vžitým označením IČO, je obsahem § 47 a § 54 živnostenského zákona č. 455/1991 Sb. ve znění novely č. 286/1995 Sb. V těchto paragrafech se uvádí, že v živnostenském listu a koncesní listině, vydanými fyzické a právnické osobě, uvede živnostenský úřad mj. obchodní jméno a identifikační číslo.

Znamená to, že IČO vlastní každá fyzická či právnická osoba, která ve smyslu živnostenského zákona podniká na základě vydaného živnostenského listu nebo koncesní listiny.

OBCHODNÍ JMÉNO je vymezeno v §§ 8 až 12 Obchodního zákoníku. Obchodní jméno fyzické osoby je její jméno a příjmení, přičemž může obsahovat dodatek odlišující osobu podnikatele nebo druh podnikání. Obchodní jméno obchodních společností je název, pod kterým jsou zapsány v obchodním rejstříku. Součástí obchodního jména právnických osob je i dodatek, označující jejich právní formu.

DAŇOVÉ IDENTIFIKAČNÍ ČÍSLO, vyjádřené označením DIČ, uvedené v osvědčení o registraci, které vydává Finanční úřad poplatníkovi daně na základě registrace k této dani.

DIČ se skládá ze dvou částí:

1. část – třímístné předčíslí udává daňový kód, t.j. označení FÚ
2. část – kmenový kód, označující u tuzemské fyzické osoby její rodné číslo, u právnické osoby její identifikační číslo.

Z výše uvedeného vyplývá, že neplatí mnohdy vžitý názor, že DIČ má pouze plátce DPH.

Daňový subjekt je povinen uvádět DIČ na veškeré korespondenci se správcem daně a uvádět DIČ na veškeré korespondenci se správcem daně a uvádět DIČ jako variabilní symbol při všech platbách daní^{8, 9}

2.2 REGISTRAČNÍ POVINNOST OSOBY SE SÍDLEM NEBO BYDLIŠTĚM V CIZINĚ (NEREZIDENTA)

NEREZIDENTEM, je jak již bylo řečeno výše, je osoba, se sídlem nebo bydlištěm v cizině, která nemá na území ČR stálou provozovnu ani nemovitý majetek.

V ČR podléhají zdanění příjmy, jejichž zdroj je na území ČR, jak vyplývá z § 2 odst. 3 z.č. 586/1992 Sb. ve znění novel.¹⁰

Dále v případě NEREZIDENTŮ je potřeba definovat co se rozumí pod pojmem stálá provozovna.

Pod pojmem stálá provozovna zahraničního subjektu se považuje trvalé zařízení k výkonu činnosti, ve kterém zahraniční subjekt vykonává zcela nebo zčásti svoji činnost. Za stálou provozovnu je považována zejména kancelář, dílna, závod, lom, a to hned od jejich založení, a dále pak staveniště, stavební a montážní práce včetně oprav, přesáhne-li doba jejich trvání 6 měsíců.¹¹

V praxi občas dochází k pokusům o obcházení registrační povinnosti NEREZIDENTŮ. Jedná se většinou o záležitosti obchodních zástupců, kde dochází k záležitostem, že NEREZIDENT angažuje pro své služby českého občana (REZIDENTA), který bude plátcem daně a tudíž dojde k jeho registraci. NEREZIDENT sepíše se svým „partnerem“ smlouvu, ve které se partner zaváže, že bude spolupracovat pouze s firmou X (NEREZIDENTEM) a s nikým jiným.

V tomto případě dochází k obcházení zákona. Pokud by partner měl možnost pracovat i pro jiné subjekty, bylo by vše v pořádku, ale v tomto konkrétním případě zde jde o snahu zakrýt skutečnou činnost (de facto) kanceláře. V tomto případě by se měl NEREZIDENT zaregistrovat.

Jednotlivé státy se snaží o rozvoj podnikání v mezinárodním měřítku a tak vychází vstříct podnikatelům NEREZIDENTŮM. Aby nebylo daňové zatížení daňového poplatníka příliš vysoké, státy toto regulují:

- a) vnitrostátními opatřeními
- b) mezinárodními smlouvami o zemezení dvojího zdanění

Ad a) vnitrostátní opatření

⁸ § 33 odst. 11 ZSDP

⁹ MACHÁČEK I., Každá podnikající fyzická a právnická osoba má své IČO a DIČ, Daňový tip, 1996, č. 25–26, str. 8.

¹⁰ Citace předpisu: „Poplatníci neuvedení v odstavci 2, nebo ti, o nichž to stanoví mezinárodní smlouvy, mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR (§ 22)...“

¹¹ KUDLÍK J., Daňové vztahy k zahraničí, Daně, 1994, č. 11, str. 9.

Ve vnitrostátních opatřeních se stát vzdává svého určitého práva nebo toto své právo omezuje (modifikuje).

Zvláště patrné toto je např. při udělení licence zahraničnímu investorovi¹², který přináší nové pracovní příležitosti a po uplynutí určité doby, bude přinášet v konečném efektu vyšší množství finančních prostředků.

Dále jsou zde možnosti placení daně jen v jednom státě (obvykle ve státě příjemce).

V tomto případě se obvykle používají následující metody:

- a) *vynětí zahraničních příjmů ze zdanění*. Příjem, který podléhá zdanění v zahraničí, se vyjme z celkového daňového základu v tuzemsku

— úplné vynětí

Při zdanění se k zahraničním příjmům vůbec nepřihlíží

— vynětí s výhradou progresu

zahraniční příjem se do základu daně nezahrne, ale pro výpočet daně z ostatního příjmu se použije sazba, která odpovídá celkovému daňovému základu, tj. včetně příjmu ze zahraničí.

- b) *zápočet daně, zaplacené v zahraničí*. V tomto případě tvoří základ daně veškeré příjmy z tuzemska i ze zahraničí, z takto stanoveného základu se vypočte daň a na takto stanovenou daňovou povinnost se započte daň, zaplacená v zahraničí. Zápočet může být buď plný, kdy se započte celá zahraniční daň i když sazba této daně je značně vyšší. Zpravidla se však využívá zápočet prostý, kdy se započte nejvýše taková částka daně, zaplacené v zahraničí, která poměrně připadá na zahraniční příjem podle tuzemské sazby

- c) *zahraniční daň snižuje základ daně ve státě příjemce*. Tzn., že REZIDENT má právo daň zaplacenou v zahraničí zahrnout do svých nákladů. Tato metoda není příliš dokonalá, a proto ji naše daňové právo využívá jen okrajově, a to jako určité doplnění metody zápočtu tam, kde není možné započíst plně daň zaplacenou v zahraničí.¹³

Ad b) mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění

Státy v praxi často přistupují k řešení daňové problematiky k tomu, že mezi sebou uzavírají

smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

V ČR jsou smlouvy o zamezení dvojího zdanění součástí právního řádu. Tyto smlouvy jsou na základě zákona o Sbírce zákonů jako součást právního řádu publikovány ve Sbírce zákonů. Ustanovení těchto předpisů mají při aplikaci přednost před vnitrostátními předpisy (vnitrostátní právní úpravou).

V současné době je ČR vázána více než třiceti takovými smlouvami. Tzn. že všechny smlouvy, uzavřené bývalým Československem přešly sukcesí do právního řádu ČR.

Smlouva o zamezení dvojího zdanění znamená pro obě strany omezení práva vybrat daň.

Smlouva stanoví, který příjem bude zdaněn pouze ve státě příjemce nebo pouze ve státě zdroje, anebo stanoví, že příjem může být zdaněn v obou smluvních státech stanoveným způsobem.

SAMOTNÁ SMLOUVA O ZAMEZENÍ DVOJÍHO ZDANĚNÍ (ZÁSADY A OBSAH BILATERÁLNÍCH SMLUV O ZAMEZENÍ DVOJÍHO ZDANĚNÍ)

Každá taková smlouva by se dala rozdělit na několik základních částí:

- Osobní a věcný rozsah smlouvy
- Všeobecné definice výrazů
- Nejdůležitějším výrazům jsou věnovány samostatné články
- Tzv. daňový domicil
- Zdanění obchodních a průmyslových zisků podniku
- Demonstrativní výčet zařízení, považovaného za stálou provozovnu a demonstrativní výčet zařízení, které se za stálou provozovnu nepovažují
- Zvláštní ustanovení, týkající se zdaňování sdružených podniků
- Zdanění dividend
- Zdanění úroků
- Příjmy fyzických osob ze svobodného povolání
- Příjmy fyzických osob ze závislého povolání
- Samotný způsob zamezení dvojího zdanění
- Závěrečná ustanovení
- *osobní a věcný rozsah smlouvy* je vymezen v prvních dvou člancích. Smlouva se vzta-

¹² jako příklad nám může posloužit nabídka ČR společnosti INTEL, pokud bude investovat své prostředky na výstavbě nové továrny na mikroprocesory v Pardubicích. Zde společnosti INTEL bylo nabídnuto po určité omezenou dobu nulové zdanění.

¹³ KUDLÍK J., Daňové vztahy k zahraničí., Daně, 1994, č. 11. str. 9.

huje pouze na rezidenty jednoho nebo obou smluvních států. Obsahuje výčet daní v jednom i v druhém státě.

- *všeobecné definice výrazů* jsou výkladem ve smlouvě velmi frekventovaných výrazů, avšak nikoliv výrazů natolik důležitých, aby jim bylo nutno věnovat samostatný článek, např. osoba, smluvní stát, podnik smluvního státu, státní příslušník, příslušný úřad ap.
- *nejdůležitější výrazy* – nejdůležitějším výrazům jsou věnovány samostatné články
- *tzv. daňový domicil* je regulován v samostatném článku smlouvy. Je to vzhledem ke státu, založený osobní daňovou příslušností. Jde o osobu, která podléhá ve státě zdanění z důvodu bydliště, stálého pobytu, sídla, místa registrace, místa vedení nebo podobného kritéria v jednom smluvním státě.
- *zdanění obchodních a průmyslových zisků podniku* je zásadně možné pouze v jednom státě, v němž má podnik sídlo. Ve druhém smluvním státě může být tento zisk zdaněn pouze v případě, že tam má podnik stálou provozovnu.
- *demonstrativní výčet zařízení, považovaných za stálou provozovnu a demonstrativní výčet zařízení, které se za stálou provozovnu nepovažují* příkladný výčet zařízení pokládáných za stálou provozovnu (kancelář, dílna, továrna, závod, lom), zařízení, která se za stálou provozovnu nepovažují (tj. taková zařízení, která mají tzv. přípravný nebo pomocný charakter).
- *zvláštní ustanovení, týkající se zdaňování sdružených podniků* tj. takových, kde se podnik (popř. osoby) přímo či nepřímo podílejí na řízení, kontrole nebo jmění druhého podniku, a kde vlivem těchto zvláštních vztahů dochází k umělému zkreslování zisků.
- *zdanění dividend* bývá ve smlouvě rozděleno mezi stát zdroje a stát příjemce tak, že zásadní zdanění je ponecháno státu příjemce a tuzemské sazby ve státě zdroje se výrazně snižují.
- *zdanění úroků* bývá výhradní právo na zdanění ponecháno státu příjemce.
- *příjmy fyzických osob ze svobodného povolání* (např. lékař, dentista, právník, architekt ap.) podléhají zdanění ve státě, v němž je osoba rezidentem, ve druhém státě mohou být zdaněny pouze tehdy, jestliže v něm tato osoba má stálou základnu (ordinace, kancelář, ate-

liér ap.).

- *příjmy ze závislého povolání* jsou zdaňovány ve státě, v němž je osoba rezidentem. Ve druhém státě mohou být zdaněny pouze v případě, že je tam práce vykonávána a že mzdy, platy a jiné odměny za tuto práci jsou vypláceny rezidentem druhého státu.
- *samotný způsob zamezení dvojího zdanění* u většiny našich smluv je použito kombinace způsobů zamezení dvojího zdanění. Metoda zápočtu prostého je více využívána pro daně vybírané srážkou a pro ostatní daně je využíváno vynětí s výhradou progresu. V novějších smlouvách se již na naší straně využívá pouze metoda zápočtu prostého.
- *závěrečná ustanovení* v této části se smlouvy zabývají zásadou rovného nakládání, řešení případů cestou dohody, výměny informací, nabytí platnosti a účinnosti smlouvy a možnosti výpovědi¹⁴.

2.3 OHLAŠOVACÍ POVINNOST DAŇOVÉHO SUBJEKTU (OHLÁŠENÍ ZMĚN)

Ohlašovací povinnost změn má daňový subjekt na základě článků 7 a 14 § 33 ZSDP.

Tato povinnost znamená pro daňový subjekt oznámit správci daně změnu skutečností uvedených v čl. 1, 6 a 14.

Jedná se o následující případy, kdy:

- daňový subjekt začne provozovat jinou výdělečnou činnost (Co to vlastně znamená jiná výdělečná činnost. Z této definice je možné dovozovat, že se jedná o další činnost daňového poplatníka, např. získání dalšího živnostenského oprávnění.)
- změna názvu (K této změně dochází u některých méně čestných podnikatelů poměrně často, ale samotná změna nemusí souviset jen s nečestností podnikatele, ale např. s rozvojem společnosti, zisk ochrany známky na název a logo společnosti, změna názvu, aby více vyhovovala klientům, zeměpisnému označení atp.)
- změna bydliště, nebo místa podnikání (případně sídla společnosti) – /§ 6/ (Tato ohlašovací povinnost je zde zejména v souvislosti se změnou adresy společnosti – prostě přestěhování.)
- čísla účtů u bank, na nichž jsou soustředě-

¹⁴ KUDLÍK J., Daňové vztahy k zahraničí, Daně, 1994, č. 11, str. 9.

ny peněžní prostředky z podnikatelské činnosti (V podmínkách české ekonomiky spousta bankovních domů byla nucena vsoupat do likvidace, nebo dokonce do konkursu. V důsledku toho dochází i ke změnám v bankách a v číslech účtů. Pokud daňový poplatník tuto oznamovací povinnost nesplní, správce daně je zmocněn k jednání vedoucí ke zjištění těchto informací. Za tímto účelem je mj. v ZSDP § 34 s označením (a obsahem) zabývajícím se součinností třetích osob, v našem případě banky.)

- vznik, změna a zánik organizačních jednotek (Toto bude zajímavé zejména v souvislosti se zavedením jiné výdělečné činnosti a v souvislosti s dalším jednáním podnikatele.)
- změna ve statutárním orgánu (osoby oprávněné jednat za daňový subjekt v daňových věcech) (Změna v osobách a v odpovědných osobách je velice běžnou záležitostí. Zde je oznamovací povinnost velice důležitá především z důvodu komunikace s odpovědnou osobou.)
- jde-li o osobu se sídlem nebo bydlištěm v cizině, musí být uveden zmocněnec pro doručování v tuzemsku (jeho změna, změna jeho adresy etc.) (V tomto bodě nezbývá nic jiného než použít analogii předchozího odstavce.)
- změna sídla nebo bydliště daňového subjektu, při které dochází ke změně místní příslušnosti - /§ 14/ (Zde nezbývá nic jiného, než se odvolat na výklad již napsaný ve třetím článku, který je označen § 6.)
- změna místní příslušnosti z jiného důvodu (Zde nám nezbývá nic jiného než odkázat na výklad příslušných orgánů a úřadů.)

Nyní si položíme otázku, jaký je vlastně rozdíl mezi registrací a oznámením.

Příhlášku k registraci podává

- a) do třiceti dnů poplatník, který obdrží povolení nebo získá oprávnění k podnikatelské činnosti,
- b) do třiceti dnů poplatník, který začne provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost,
- c) ve lhůtách stanovených v § 5 zákona č. 588/1992 Sb., o daních z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů plátců daně z přidané hodnoty,
- d) ve lhůtách stanovených v § 15 zákona

č. 587/1992 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů plátců spotřebních daní,

- e) do 15 dnů plátce daně od vzniku povinnosti srážet daň z příjmů ze závislé činnosti nebo zálohy na ni nebo daň vybírat, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak.

Oznámení podává do třiceti dnů poplatník, který začal vykonávat činnost nebo pobírat příjmy podobné dani a nesplňuje podmínky k registraci. Příhlášku k registraci i oznámení lze platně podat pouze na tiskopisech vydaných ministerstvem financí ČR.¹⁵

2.4 POVINNOST SPRÁVCE DANĚ PROVÉST REGISTRACI NEBO JEJÍ ZMĚNU EX LEGE

Podle článku 12 § 33 ZSDP. Nesplní-li daňový subjekt svoji registrační nebo ohlašovací povinnost, zaregistruje jej správce daně z úřední povinnosti neprodleně, jakmile zjistí skutečnosti, zakládající tuto povinnost.

Výše zmíněná registrace z úřední povinnosti dopadá pouze na případy, kdy daňový subjekt neplní svou registrační nebo ohlašovací povinnost. Netýká se registrace dobrovolného plátce.

Procesní postup, který by upravoval okamžik, ke kterému má být provedena registrace dobrovolného plátce daně, zákon o správě daní a poplatků neobsahuje, stanovení tohoto okamžiku nelze dovodit ani ze zákona o dani z přidané hodnoty. Datum registrace je bez dalšího, vázáno na údaj vyplývající z osvědčení o registraci vystaveného správcem daně. Teprve vydáním tohoto osvědčení vzniká plátců daň právo účtovat v režimu přidané hodnoty. Pokud jde o samotný způsob určení dne, který bude dnem registrace, z mlčení zákona lze dovodit, že tato otázka je plně v direkci správce daně.¹⁶

3.0 ZÁVĚR

Na závěr je možné říci, že přípravné řízení je poměrně složitý proces, a že v jeho rámci je osm poměrně rozsáhlých institutů. Tyto instituty byly vyjmenovány v úvodu.

Účelem této práce bylo osvětlit § 33 ZSDP, tedy registrační povinnost účastníků. Došli jsme k zajímavým závěrům a poznatkům, zvláště co se týče

¹⁵ RŮŽIČKA J., Správa daní a poplatků, Kredo 1995, str. 87.

¹⁶ Z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18.8.1998 č.j. 29 Ca 341/97-27.

spojitosti správy daní s mezinárodním právem.

Zde je velice zajímavá část Mezinárodních smluv, zabývajících se dvojitým zdaněním. část upravující dvojí rezidenství je v této práci vynechána, ale i ta by byla jistě velice zajímavá.

Zjistili jsme tedy, co je to registrace daňového subjektu, co je to oznámení daňového subjektu a co je to registrace daňového subjektu ex lege. Tyto poznatky nám mohou sloužit dále v celém přípravném řízení.

Bez těchto poznatků (bez registrace) by byla činnost správce daně značně ztížena, a proto je zde i možnost sankcí za nespolečnou spolupráci se správcem daně (jak o tom hovoří § 34 a judikatura).

4.0. LITERATURA A PRAMENY

z.č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků ve znění pozdějších předpisů

z.č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění novel
RŮŽIČKA J., Správa daní a poplatků, Kredo 1995
Hanus J., Holuša B., Správa daní jak ji neznáte, MIRA
RAGO 1996

kollektiv autorů, Příručka pro daňové poplatníky,
Trizonia 1993

BÁRTA J., Hlavní veřejnoprávní aspekty právního
nástupnictví a zániku obchodněprávních subjektů
bez likvidace, Právní rozhledy, 1995, č. 11,
str. 443

Vztahy ke správci daně v oblasti registrace a do-
ručování, Daňové poradenství, 1995, č. 19 – 20,
str. 5

SOJKA V., Závislý agent jako stálá provozovna,
Daňový tip, 1996, č. 21, str. 1

KUDLÍK J., Daňové vztahy k zahraničí., Daně,
1994, č. 11, str. 9

STANĚK J., Lesní zákon předpoklady trvalého udr-
žitelného hospodaření v lese – výklad k § 25, Po-
radce, 1996, č. 8 – 9, str. 32

AIMOVÁ M., Výklad k dani z příjmů fyzických
osob – daňové příznání, pronájem nemovitosti;
Finanční, daňový a účetní bulletin, 1996, č. 4,
str. 51

JANDA K., DIČ má každý podnikatel; Daňové po-
radenství, 1996, č. 9 – 10, str. 2

KUDLÍK J., Zdanění staveniště – stálé provozovny
zahraničního subjektu; DHK, č. 18, str. 264

PELC V., Výklad k novele zákona o správě daní
a poplatků k § 33; Ekonomický a právní poradce
podnikatele, 1995, č.3, str. 58

TŮMA J., Otázky zdaňování ve vztahu k zahrani-
čí z pohledu zákona o daních z příjmů; Právo
a podnikání, 1996, č. 2, str. 23

MACHÁČEK I., Každá podnikající fyzická a práv-
nická osoba má své IČO a DIČ; Daňový tip, 1996,
č. 25 – 26, str. 8

INTERNET:

- <http://www.ihned.cz>
- <http://www.injusticia.cz>
- <http://www.pravnikovo.misto.cz>
- <http://www.pravo.pinknet.cz>